

WYCIĄG Z PROTOKOŁU

Dnia 11 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący)

SSN Piotr Mirek

SSN Eugeniusz Wildowicz (sprawozdawca)

Protokolant Jolanta Grabowska

Sprawę wywołano o godzinie 12:45

.....
.....

Sąd Najwyższy postanowił:

1. umorzyć postępowanie;
2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz ustanowionego z urzędu pełnomocnika oskarżycielki subsydiarnej adw. J. S. kwotę 738 zł (siedemset trzydzieści osiem złotych) w tym 23 % VAT za udział w postępowaniu kasacyjnym;
3. kosztami postępowania kasacyjnego obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 listopada 2017 r. Sąd Rejonowy w B. uniewinnił J. Z. od zarzutu popełnienia czynu z art. 160 § 2 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej subsydiarnej S. D., Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2018 r., zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

W dniu 24 września 2018 r. kasację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej subsydiarnej.

Prezes Sądu Okręgowego w B., zarządzeniem z dnia 10 października 2018 r., przyjął wniesioną kasację, która w dniu 6 listopada 2018 r. została przekazana Sądowi Najwyższemu.

W dniu 26 lipca 2019 r. do Sądu Najwyższego wpłynął odpis skrócony aktu zgonu oskarżycielki subsydiarnej S. D., w którym jako datę jej śmierci wskazano dzień 24 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 58 § 1 k.p.k. śmierć oskarżyciela posiłkowego nie tamuje biegu postępowania, a osoby najbliższe lub osoby pozostające na jego utrzymaniu mogą przystąpić do postępowania w charakterze oskarżyciela posiłkowego w każdym stadium postępowania. Stosownie do art. 58 § 2 k.p.k. w razie śmierci oskarżyciela posiłkowego, który samodzielnie popierał oskarżenie, jak miało to miejsce w niniejszej sprawie, stosuje się odpowiednio art. 61 k.p.k. Przepis art. 61 § 1 zd. 1 k.p.k. stanowi z kolei, że w razie śmierci oskarżyciela prywatnego postępowanie zawiesza się, a osoby najbliższe lub osoby pozostające na utrzymaniu zmarłego mogą wstąpić w jego prawa. Jeżeli w terminie zawitym 3 miesięcy od dnia śmierci oskarżyciela prywatnego osoba uprawniona nie wstąpi w prawa zmarłego, sąd lub referendarz sądowy umarza postępowanie (art. 61 § 2 k.p.k.).

Skuteczne wstąpienie w prawa oskarżyciela subsydiarnego jest uzależnione od spełnienia dwóch warunków. Po pierwsze, oświadczenie musi złożyć osoba uprawniona, a więc najbliższa w rozumieniu art. 115 § 1 pkt 11 k.k. albo pozostająca na utrzymaniu zmarłego. Po drugie, oświadczenie musi być złożone z zachowaniem trzymiesięcznego terminu od daty śmierci oskarżyciela subsydiarnego. Początek biegu terminu (śmierć oskarżyciela) i jego długość (3 miesiące) są precyzyjnie i jednoznacznie określone w art. 61 § 2 k.p.k.

Jak wskazano powyżej, skarżąca S. D. – oskarżycielka posiłkowa subsydiarna – zmarła w dniu 24 lutego 2019 r. Osoby uprawnione mogły zatem wstąpić w jej prawa nie później niż 25 maja 2019 r. Oświadczenia o woli wstąpienia do procesu w miejsce zmarłej pokrzywdzonej i popierania złożonej kasacji jednak nikt nie złożył.

Ponieważ informacja o śmierci oskarżycielki subsydiarnej dotarła do Sądu Najwyższego już po upływie tego terminu (w dniu 26 lipca 2019 r.), bezprzedmiotowe było zawieszanie postępowania, aby umożliwić potencjalnym osobom uprawnionym skorzystanie z uprawnienia określonego w art. 61 § 1 k.p.k. Wprawdzie termin, o którym mowa w art. 61 § 2 k.p.k. jest terminem zwitym, a więc może być przywrócony, jeżeli jego niedotrzymanie nastąpiło z przyczyn od strony niezależnych (art. 126 § 1 k.p.k.). Warunkiem podstawowym jest jednak złożenie wniosku o przywrócenie terminu nie później niż 7 dni od ustania przeszkody, jak również dopełnienie czynności, która miała być w terminie wykonana. Takiego wniosku ani oświadczenia o woli wstąpienia do postępowania w miejsce zmarłej pokrzywdzonej do chwili obecnej nie złożono, pomimo że S. D. była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika także w postępowaniu kasacyjnym. Również nowo wyznaczony pełnomocnik oskarżycielki subsydiarnej – adw. J. S., który w dniu 23 sierpnia 2019 r. zapoznawał się z aktami sprawy i najpóźniej wówczas powziął informację o śmierci oskarżycielki subsydiarnej, mógł w terminie 7 dni złożyć wniosek o przywrócenie 3 - miesięcznego terminu zawitego z art. 61 § 2 k.p.k., czego jednak nie uczynił.

W zaistniałej sytuacji postępowanie kasacyjne należało umorzyć.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 632 pkt 2 k.p.k.

[aw]